

znava in čuti kot narod in se toliko bolj zaveda, ker jej je znano, da so Slovani ne le na Primorskem, temuč tudi v vsej Avstriji v veliki večini in da jih podpirajo bratje, kateri prebivajo od bregov jadranskega morja do Spielfelda, pa od Triglava do Balkana. Tako močan narod se ne dá več podjarmiti od drugih, bodisi tudi močnejših in v kulturi uže sprednejših narodov. Kar se tiče Trsta, rekel sem uže, da Slovani so tukaj bili od nekdaj in da vedno ostanejo, ker Trst ni le popolnem obdan od Slovanov, temuč s slavizmom tudi napojene. Malo rodbin je v Trstu, katere ne bi imele slovanskih tradicij, kar nam najbolj pričajo imena nekaterih gospodov na levici te hiše in nekaterih drugih glavnih „tržaških mešetarjev“ za lahonstvo. Največo kupčijo ima Trst s slovanskim prebivalstvom v notranjih deželah in pa s Slovani na Balkanu; tudi je naravno, da se je Trst množil vedno le po Slovanih, to se godi še danes, in se bode godilo v še večji meri, ako bode Trst srečno napredoval in postane po novih naredbah bolj ozko vezan na notranjo Avstrijo, nego je bil dosedaj.

Kdor danes govori v Avstriji o zatiranju Slovanov, sovražnik je Avstriji; enak sklep je veljaven tudi gledé našega mesta. Ni dolgo, ko se je čitalo v panslavističnih ruskih listih, da je interesom panslavistične stranke bolje ugajalo, ko so bili v Avstriji na krmilu ustavoverci, nego jim ugaja sedanja sistema sporazumenja in pomirjenja Slovanov.

Iz tega pa je razvidno, da Avstrija, nasprotna razvoji in napredku Slovanov, v njej živečih, stavi v nevarnost lastno eksistencijo, kar je spoznala krona sama s tem, da je poklicala na krmilo spravljivo ministerstvo. Kar pa velja za Avstrijo v velikem, to velja tudi za Trst v malem. Mesto take komercialne važnosti bi ne smelo gojiti nekih političnih aspiracij; to mesto bi se temveč moralo vladati po najliberalnejših načelih, vzemši za izgled srečno in v prvi vrsti obrtno in trgovsko Švico. A da Trst napreduje na potu, katero je nastopil pred okolo 20 leti, to bi bilo za to mesto največa nesreča. —

Tržaški interesi so ozko vezani z onimi cele Avstrije, v sreči te države bi moral iskati tudi Trst svoje sreče, kedor pa hoče dobro Trstu, ne sme, kakor sem uže rekel, gojiti zgodovinskih predsodkov, vsled katerih ne bi smeli Slovani na Primorskem uživati enakih pravic z Italijani.

Nadaljevanje boja proti Slovanom gotovo ne bode koristilo ne mestu, ne Italijanom samim. Zarad tega pa menim, da bi bil čas, da nehajo neke spletke in da bi se začelo računati z realnimi činitelji. Še le potem je mogoče, da se začne doba miru in sprave med obema narodoma te dežele, kar pa zahteva pred vsem priznanje enakopravnosti slovenskemu narodu; ker le med enakopravnimi je mogoče odkritosrčno in trajno prijateljstvo.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Gorice 7. jan. (Izv. dopis.) Po dolgem lepem vremenu se nam zopet napravlja za dež in sneg. — Čast. g. Andrej Marušič, profesor iz verstva na naši gimnaziji, imenovan je za nadškofijskega nadzornika veronauka v ljudskih šolah. — Sinoči so bili priredili v gledišči veliko veselico, „akademijo“, katere dohodki so odločeni dobrodelnim namenom. V obče se je za uboge te praznike v našem mestu mnogo storilo; prosi se pa pri nas za ta del, kakor uže veste, samo v italijanščini, če tudi je dobro znano, da darovalci in podporniki se

nahajajo tudi med bogatimi Nemci in našim narodom. Slovenci ne poznajo one taktike, ki zabranjuje Lahom udeleževati se zabav, ki niso popolnem italijanske. — Prešlo leto so pristaši našega mestnega zastopa gospodarstvo poslednjega opisavali tako, kakor da bi se bilo vse poboljšalo in zboljšalo na to stran; v poslednjem „Corriere“-u pa prejšnji deželni glavar dr. pl. Pajer priobčuje posebno „poslano“, iz katerega je razvidno, da Lahi sami mestnemu zastopu in gospodarstvu vse one strani očitajo, katere so ob svojem času objektivni Nemci in sosebno tudi Slovenci javno obsojevali. Pa Lahi vse pretrpé, če jim le njih načelniki zvesti ostanejo v brezozirnem postopanju nasproti drugim narodnostim. V tem pogledu poprek nismo tukaj na boljšem, nego druge narodnosti v Trstu ali na pr. tudi na Dunaji. Zato bi bila toliko večja dolžnost slovenskih razumnikov našega mesta, da jo za naprej drugače zasuknejo, in to po oni poti, kakor smo jo konec leta 1883. opisali. Naše polit. društvo „Sloga“ bo imelo vendar zopet enkrat shod, t. j. napovedan je za 17. t. m. letni občni zbor. Med drugim naj bi se ta zbor ovedel, kaj mu je storiti za goriško mesto; naj sklene vendar, da se društveni odbor potrudi, kako je s slovenskimi otroci v Gorici, da dobijo tudi ti na mestne stroške šole v maternem jeziku. Statistika, statistika! Znano je, da polit. društvo „Briski jez“ je brezvspešno prosilo za posebno sodnijo v Brdih, da si je bila njegova peticija izvrstno utemeljena. Spletke naših nasprotnikov in pa morda nerazum in večja ali manja samopridnost lastnih slovenskih sinov so zakrivili, da je bila opravičena prošnja zavrnena. Tu ima naša „Sloga“ lepo priliko in nujno dolžnost, da pride tudi ona s svojo peticijo Bricem na pomoč. „Sloga“ bo imela vsaj nekaj več vpliva, da ji vsaj vzroke povedó, zakaj se branijo, sodnijo v Brdih Slovincem dati; potem bodo tudi rodoljubi vedeli, kako je treba stvar prijeti. Nikakor pa ni te točke izpuščati z dnevnega reda, kajti pozneje bo še veliko hujše, če zdaj zamudimo. Znano je dalje, da avstrijske kakoršne si bodi stavbe, zlasti pa železnice se delajo z močmi, kakor jih podjetniki svojevoljno odločujejo in zbirajo. Italijani prihajajo za naše železnice v največem številu, dobivajo najboljše zaslužke, v tem, ko morajo delavci avstrijskih narodnosti brez razločka, med temi tudi slovenski reveži in marljivi težaki daleč v tuje kraje hoditi tudi zunaj mej naše države. Ali bi ne bil čas, da se politična društva poprimejo te žalostne strani občega avstrijskega gospodarstva ter da s peticijami stopijo pred merodajne javne zastope, ki bi vladi naložili dolžnost, skrbeti najprej za zaslužek in kruh domačemu, to je, avstrijskemu delavskemu stanu? Za Primorsko bi bili taki sklepi še posebnega pomena, in tudi v Trstu bi ne imeli toliko irredentarskih rogoviležev, ko bi ne prihajal človeški material v mnogo tisočerm številu ravno v prvo trgovsko mesto našega cesarstva. Jaz vsaj menim, da bi tudi naša „Sloga“ lepo zaslugo imela, ko bi s peticijo v tem smislu stopila pred svet. Gospoda, posvetujte se te dni, da postane za občni zbor našega toliko zastalega polit. društva 17. dan t. m. srečen in plodovit za širše in ože meje naše domovine.

Iz Gorice. (Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici), kateremu je predsednik gosp. profesor Fr. Povše, objavlja sledeče letno poročilo. Drugi redni občni zbor je imelo društvo dne 24. decembra 1882.; odborovih sej je bilo v minulem društvenem letu 21; dne 3. februarja 1883. l. je priredilo društvo v Stabilevi spodnji dvorani veliko veselico, obsegajočo godbo, petje, srečkanje na dobitke in plesno zabavo; ta veselica je bila prav močno obiskovana in se je udeležilo mnogo odličnih gospodov viših krogov; dne 4. marca vršilo se je obhajanje obletnice ustanovitvenja društva s tiho sv. mašo pri sv.

Anton ob 10. uri predpoludne; istega dne bila je ob 7 $\frac{1}{2}$ uri na večer domača zabava v društvenih prostorih. Dne 15. aprila domača zabava združena s tombolo na dobitke; 6. maja napravilo je društvo izlet v Dornberg o priliki, ko je imelo tamošnje vinorejsko društvo vinsko razstavo. Tega izleta se je mnogo društvnikov udeležilo, in vsi so bili veselo iznenadjeni ob lepem in srčnem vsprejemu po vrlih Dornberžanih. Dne 3. junija priredili so društveniki izlet v bližnji Št. Peter, ter so napravili tam prav zanimivo veselico, obstoječo iz godbe in petja. K tej veselici se je bilo sešlo mnogo udov; sè svojim pohodom počastili so to veselico med drugimi odličnjaki in dostojanstveniki tudi: Njegova eksclenca gosp. Franc grof Coronini, gosp. deželni glavar Al. vitez Pajer-Monriva, gosp. državni poslanec dr. J. Tonkli in drugi. Vsakemu, ki je bil pri tej veselici, bode spomin na njo trajen. — Dne 8. julija obhajal se je godovni dan društvenih patronov sv. Cirila in Metoda sè slovesno peto mašo in pridigo ob 10. uri predpoldne na Kostanjevici; popoldne pa je bil izlet v Solkan. — Dne 14. oktobra priredilo je društvo o priliki, ko je bil novomenovani goriški knezonadškof milostljivi dr. A. Zorn vmeščen, v Stabilevi spodnji dvorani na Travniku velik koncert s petjem in godbo. Pri tej priliki napravilo je društvo Nj. Vzvišenosti gosp. knezonadškofu bakljado z godbo; deputacija odbornikov poklonila se je knezonadškofu, ki jo je prav pristrčno sprejel. — Dne 11. nov. bila je domača zabava; 2., 8., 16. in 23. decembra bili so podučljivi govori, združeni z domačimi zabavami. — Premoženje društva znaša 1369 gold. 79 kr., udov svojih pa šteje 303.

Iz Železnikov 6. jan. (*Zima; vreme; zdravstveni stan; nesreče.*) Letošnja zima je za naše kraje še začudo ugodna. Ni prehud mraz, snega pa za dober sninec ravno prav, da se zamore dovaževati oglje in lesovje iz visocih gorá. — Tudi čez vreme se dozda nismo mogli odveč pritožiti, ker je dosti ugodno, bolj suho. Vremenik je stal uni teden skoz dva dni celó nad 29°, tedaj na najviši stopinji, ki jo doseže. Enako se tudi v zdravstvenem oziru gledé na minuli dve leti le pohvaliti zamoremo. Predlanskem in lani osorej imela je naša šola izvanredne počitnice, in sicer predlanskem zaradi osepnic, lani pa zaradi kóz. Letos je v tej zadevi dobro, in so ljudje nekako nenavadno zdravi, kar je tem bolje, ker smo tako slabe sreče, da vkljub prav ugodnih razmer ne moremo dobiti zdravnika za naš kraj in vso obširno selško dolino. — Vpisati pa imamo iz tukajšnje okolice v kroniko „Novic“ tudi dve nesreči. Uni teden našli so streljaj nad Železniki v smoljevskem potoku mrtvega bivšega lastnika Kodermacovega mlina G. F. — Kazalo je bolj, da je zmrznil, kot utonil. — Pretekli petek se je ponesrečil nek odraščén fant v Martinivru. Vozečega samotež žagovce (hlôde) zmagala ga je na neki strmini njihova teža, ter zadržila ga v globoko grapo, kjer je pri tej priči obležal mrtev. Danes so ga nesli tu skoz na pogreb v sosednje Selce. J. L.

Iz Ljubljane. (*Močvirski odbor*) zboroval je 7. dne t. m. pretekli pondeljek. Dnevni red, naznanjen v zadnji številki „Novic“, ni se obravnaval ves, ampak samo vprašanje zaradi poravnave z inženirjem Podhagsky-em, kateri je močvirski odbor tožil za nadplačo 8750 gold.

Začetkom seje prebere predsednikov namestnik g. Peruci pisanje deželnega odbora, v katerem se izrečejo sklepi zadnje seje močvirskega odbora za neveljavne zato, ker je predsednikov namestnik v sejo povabil dva bivša odbornika, katera sta pa odborništvo odložila in odbor je tudi sprejel njihovo odpoved, nasproti pa on ni povabil k seji onih dveh odborniških namestnikov, katera sta bila po odstopu prvih pozvana v odbor.

Po tem protipostavnem ravnanji odbor ni bil sklepčen, ker ni bilo 10 odbornikov navzočih, zato pa so tudi sklepi neveljavni.

Predsednikov namestnik ugovarjal je na to, da omenjena odbornika nista izrekla, za koliko časa odstopita, zatoraj smeta zopet vstopiti, in pa da v smislu tudi tukaj veljavnega občinskega reda odbornik ne sme odstopiti brez privoljenja odbora in se sme celó prisiliti, obdržati odborništvo, z globo v denarjih.

Zastopnik deželnega odbora g. Dežman ugovarja temu na kratko, da sta oba omenjena odbornika naznaila pismeno svojo odpoved in da je odbor ti odpovedi tudi izrekoma sprejel in odstopivšema sklenil izreči zahvalo za njuno delovanje, odpoved obeh odbornikov pa je bila tudi brezpogojna, tedaj nista več odbornika in je njuna vabitev k sejam in pa njuno glasovanje brez postavne podlage.

Prvosednikov namestnik odbora v tej zadevi ni vprašal in te zadeve sploh ni dejal na razpravo, ampak izrekel, da bode vložil svoj ugovor zoper ta izrek deželnega odbora, da to reč konečno razsodi, potem je bode še le spoznal za konečno veljavno.

Potem položi prvosednikov namestnik proračun za leto 1884. na mizo ter izreče, da bode zdaj en mesec na razpolaganje onih, ki ga hočejo pregledati in še le potem bode se obravnavalo o njem; potem pa dene na razgovor takoj zadevo zaradi inženirja Podhagsky-ja.

O tej zadevi poroča najprej dr. Poklukar o dosedanem teku pravde blizo sledeče:

„Koj tisti dan lanskega poletja, ko je bila prva obravnavna zaradi pravde Podhagsky-eve, spregovorila sta s tožnikom nekaj besed o poravnavi, pa ker je Podhagsky zahteval 3000 gold., bil je razgovor hitro pretrgan in pooblaščenca odborova (dr. Poklukar in nadinženir W. Stedry) naprosila sta odvetnika dr. Supana, da izdela ugovor in nadinženir W. Stedry podal mu je v ta namen prav temeljito in nadrobno sestavljeno tehnično gradivo za ugovor, in tega je odvetnik v nekaj tednih izdelal s posebno spretnostjo in tudi potrebno ojstrostjo.

Za dan 12. septembra določena je bila druga obravnavna, ker pa je bil ugovor izgotovljen kasneje, vložil sem ob pravem času prošnjo za podaljšanje onega obdobja pri predsedniku sodnije.

Ugovor rodil je kmalu dober sad, kar kaže pisanje nasprotnikovega odvetnika od dne 12. novembra 1883. leta, v katerem uže ponuja poravnati se z močvirskim odborom.

„Poročevalec prebere vse pismo in omenja, da se je v tej zadevi posvetoval z nekaterimi tukajšnjimi odborniki in za mnenje poprašal tudi odvetnika dr. Supana. Poročevalec prebere potem svoje pismo in pa odgovor odvetnikov, v katerem se je kazalo popolno soglasje v tem, da se tožnikovemu odvetniku izreče sicer dobra volja močvirskega odbora, pravdo končati s poravnavo, toda ponudbo svojo naj za-se vezalno in določno naznani nasprotnik, pri tem pa se takoj povdarja, da bi se močvirskemu odboru mogla v razpravo priporočati samo skrajna najnižja svota. — Tudi se v odgovoru naglašá, da je tožnik v veliki zmoti, ako si domišljuje, da bode ministerstvo njemu izročilo še daljna dela za tukajšnjega močvirja osušavanje proti volji odboru.

Na to omenja poročevalec, da je na Dunaji govoril tudi osebno z nasprotnikovim odvetnikom, ki je tudi državni poslanec. Menila sta se tudi zaupno, katero svoto znal bi sprejeti močvirski odbor, poročevalec rekel je, da si nikakor več ne upa zagovarjati kakor 1000 gld., k večjemu 1500 gold.; na to pa ni prejel daljega odgo-

vora razun da pride pl. Podhagsky sam v Ljubljano, kar se je tudi zgodilo; več o tem pa poročevalcu ni znanega.

Na to prebere predsednik pisanje inženirja Podhagsky-a, v katerem se izreče zadovoljnega in po vsem odpravljenega, ako se mu nakaže še zastala kavcija 1600 gold., za vsa druga dela in nadplačila v tožbi našeta pa 2000 gold., odbor plača tudi 2 tukajšnja sodnika in svojega odvetnika.

Gosp. Stedry predlaga to ponudbo sprejeti, dr. Poklukar misli, da bi se bila dala doseči še nižja svota, pa zdaj je uže toliko zavoženo, da se to ne dá lahko popraviti, zato bode glasoval proti predlogu gosp. inženirja Stedry-a, neče pa po sedanjem položaji prigravljati tudi drugim odbornikom, da bi glasovali z njim. — Pri glasovanji bil je nasvet g. Stedry-a sprejet potem z vsemi glasovi zoper dr. Poklukarjevega.

Potem predlagal je predsednikov namestnik, da naj se ministerstvo poljedelstva brezpogojno naprosi, da svoj načrt za osušenje močvirja, to je, večje znižanje vodotoča Ljubljanice skozi mesto, kateremu predlogu se ustavlja zastop ljubljanskega mesta, dá izdelati.

Temu predlogu ugovarja dr. Poklukar, tudi on sicer ni za to, da močvirski odbor pelje ostro pravdo z ministerstvom, čegar podpore bode odbor zmiraj potreboval, toda po prepričanju govornika pa se delu za osuševanje močvirja pa tudi ministerstvu samemu veliko boljše vstreže, ako se vsi pomisliki in vsi utemeljeni tehnični in denarni ugovori zoper predlog ministerstva odkrito in brez ovinkov navedejo, konečno izreče tudi mnenje močvirskega odbora, posebno tehnično izvedenih odbornikov in se slednjič izreče pričakovanje, da bode ministerstvo vedelo oceniti vse pomislike in ukreniti ono, kar spozna za najboljšo, posebno pa se še ministerstvo naprosi, ako bi samo hotelo oddati izdelavanje svojega projekta, skrbeti za to, da močvirski odbor ne pride zopet v položaj, v kakoršnem je bil ravno sodaj, da bi se moral zopet pravdati zaradi nadplač, ki žugajo konečno zelo oslabiti uže tako mali močvirski zaklad.

Tem ugovorom dr. Poklukarja pridružil se je tudi g. Stedry, pa pri glasovanji bil je z vsemi zoper tri glasove sprejet predlog predsednikovega namestnika, in bil zavržen predlog dr. Poklukarjev.

Koj na to pa predlaga predsednikov namestnik, ministerstvo naprositi, ako bi bile pri izpeljavi načrta znižanja vodotoča Ljubljanice skozi mesto (po projektu ministerstva) vendar-le zapreke, dati izdelati tudi še načrt, po katerem bi se poleg projekta Podhagsky-a gledé Ljubljanice razširil vodotoč Gruberjevega kanala.

Temu predlogu formalno ugovarjata dr. Poklukar in Stedry trdeča, da se ravno s tem predlogom ometava ravno sprejeti prvi predlog, da se pa ravno na ta predlog lahko ozira, ako se sprejme predlog dr. Poklukarjev, razširjen še z ravno zaslišanim predlogom.

Vsled teh ugovorov preklical se je ravno prej sprejeti prvi predlog predsednikovega namestnika, sprejel pa se je soglasno drugi predlog z nasvetom dr. Poklukarjevim in po tem bilo je zborovanje sklenjeno.

— (*Družbenike c. k. kmetijske družbe kranjske*) opozorujemo na sklep glavnega odbora, po katerem dobivajo oni družbeniki, kateri svoj letni donesek za družbo o pravem času plačajo, „Novice“ za en goldinar ceneje, kakor je pa naročnina sploh, ravno tako je onim družbenikom, kateri so „Novice“ uže naročili, plačati samo en goldinar letnega doneska, ker se jim en goldinar naročnine všteje. — Drugi družabniki pa, kateri si ne naročijo „Novice“, dobijo, ako hočejo in ako letnino plačajo, o pravem času poseben list kmetijske družbe, ki bode izhajal po dvakrat na mesec in čigar prvi dve številki pridete na svitlo

koncem meseca. Onim družbenikom, ki bi pa hoteli rajši nemški list, pošiljal se bode „Oekonom“, ki izhaja na Dunaji. To vkrenil je glavni odbor vsled sklepa občnega zbora leta 1882.

— (*Glavni odbor kmetijske družbe kranjske*) zboroval je preteklo nedeljo. Posnetek sklepa o zadevah društvenega časopisa priobčimo tudi v današnjem listu, poročilo o vsej obširni obravnavi priobčimo v prihodnjih „Novicah“.

— (*Knezoškofa ljubljanskega dr. Pogačarja*) previdele so s sv. zakramenti preteklo soboto zjutraj. Slovenskega spreveda v škofijo vdeležila se je skoraj vsa duhovščina ljubljanska. Po sprejetih sv. zakramentih poslovili so se milostljivi knezoškof od duhovščine v ginljivem, blizo pol ure trajajočem nagovoru. — Slabost knezoškofa je sicer velika, toda splošni stan zdravja ni nevarnejše.

— (*Včerajšnji mesečni živinski somenj*) bil je za sedanjí letni čas prav dobro obiskan, ker ne smemo prezirati, kako težavno je goniti živino po spolzkih potah. Volov dobro in na pol pitanih pobral je večidel „Lah“ in jih popoldne odgnal po tržaški cesti, kjer jih je bilo videti par sto. S ceno se kmetje niso hvalili. Kónj je bilo malo na trgu in kupec za-nje je bil zopet poglavitno „Lah“, kateri jih je nakupil krog petdeset.

— (*Poštni tajnik Josip Cvetnič*), naš rojak, imenovan je za poštne svetovalca na Dunaji, kjer uže posluje veliko let.

— (*Fl. Konschegg*), ces. kralj. notar v Kranji, umrl je včeraj v 72. letu starosti. Prejšnji teden pa tamošnji odvetnik Ogrinec. Za naše mlajše pravnike sta tedaj prosta dva mesta v Kranji.

— (*Matice slovenske odbor*) zboruje danes popoldne ob 5. uri. Obravnaval se bode sledeči dnevni red:

1. Potrjenje zapisnika o LXI. odborovi seji.
2. Branje zapisnika o XIX. rednem velikem zboru „Matice Slovenske“.
3. Naznanila prvosedstva.
4. Volitev prvosednika, njegovih dveh namestnikov, blagajnika in pregledovalca društvenih računov.
5. Volitev odborovih odsekov.
6. Poročilo tajnikovo, oziroma knjižničarjevo o dobi od LXI. odborovo seje.
7. Poročilo o knjigah, katere bode „Matica Slovenska“ izdala.
8. Poročilo gospodarskega odseka.
9. Posamezni nasveti.

— (*Zahvala.*) Odbor gospij za napravo obleke ubogim učencem in učenkam tukajšnjih šol spolnuje prijetno dolžnost, slavnemu vodstvu kranjske hranilnice v Ljubljani izreči javno najtoplejo zahvalo za velikodušni dar 250 gold.

— (*Slovensko gledališče.*) V nedeljo se je v dobro obiskani hiši predstavljala „Marijana“, slika iz ljudskega življenja, in pripoznati moramo, da so nas igralci jako iznenadili, ker igralo se je prav izvrstno, vsi igralci so bili svojih nalog popolnoma vešči; posebno pa nam je ta večer dopadla gospodičina Vrtnikova, ki je imela nalogo Marijane, bila je res biser tega večera; tudi gosp. Gorazd je jako dobra moč našega gledališča, ker on je igral svojo nalogo tako izborno, da se boljšega nismo nadejali, sploh pa moramo reči, ker nam prostora primanjkuje za daljšo kritiko, da smo bili s to predstavo povsem zadovoljni. Vidi se toraj, da se naše dramatično društvo zares trudi, da občinstvu v vsakem oziru ustreza, zatoraj želimo le, da bi tudi naše občinstvo zmiraj tako v obilnem številu obiskovalo naše domače talije hram, kakor je to bilo v nedeljo.

— (*Pobirki iz časnikov.*) Izjava narodnega kluba deželnih poslancev bila je v političnih krogih sploh sprejeta dobro. Ako se narodne naše tirjatve nekaterim naših zde presplošne, tedaj prezirajo, da je ravno našim državnim poslancem dan nalog, pri vladi naznaniti one nadrobnosti, ki so same po sebi razumljive, ako izjava zahteva, naj se s Slovenci zunaj kranjske dežele ravna vsaj toliko enakopravno, kakor z Slovenci na Kranjskem. — Da našim nemškutarjem izjava ne bo po volji, to je razumljivo samo po sebi, da pa temeljitega ugovora nimajo, kaže to, da se poprijemajo votlega zanikanja kompetence naših poslancev.

Mi bi vprašali samo, kjeli nasprotniki naši ne mislijo, da bi državne temeljne postavke vendar-le enako veljale za vse narode, in pa da ima njihovo izvršitev pravico zahtevati vsak državljan, toliko bolj skupina zaupnih mož cele dežele?

Danes ne dopušča nam prostor obširneje govoriti o vsem, česar bi bilo omeniti na tem mestu; vendar pa si štejejo v dolžnost, ne popolnem prezreti kos stavka, koj o začetku programa našega najnovejšega političnega tednika, ne prihaja nam od nikoder upanje itd. Ne zdi se nam potrebno, razpravljati te stvari, ker se nam ne zdi mogoče, da bi se v glavi slovenskega politika mogle roditi take misli, tako malo, kakor bi je bilo mogoče najti med našim narodom. — Samo eno prošnjo dovoljujemo si danes do novega našega časnika: Naj se vendar varuje, nasprotnikom našim podajati **tako nevarnega orožja** zoper naš narod, zoper naše sedanje, s težkim trudom priborjeno, vsaj nekoliko boljše stanje.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica s princesinjo Valerijo, pa tudi cesar in več nadvojvod obiskalo je dne 5. januarja tukaj otvorjeno razstavo kuharske umetnije, to je, jedil in pijač.

— Pretekle dni bival je tukaj ogerskega ministerstva predsednik Tisza in bil v avdijenci pri cesarji in pri cesarjeviču, pri ministru vnanjih zadev grofu Kalnoky-u, pa tudi pri papeževem nunciju. Gotovo je, da je razun tekočih vladinih opravil tudi delal za to, da odpravi zapreke zoper postavo o zakonih judov s kristijani, katero mu je prvič zavrnila ogerska gosposka zbornica.

— Dnevni red za sejo državnega zbora dne 22. januarja je uže razposlan in razpravljalo se bode: Prvo branje predloga Steudelnovega, da se smejo na Dunaji po prosti volji tudi sežigati mrličji. 2. Prvo branje predloga Richterjevega, po katerem se še bolj omejijo izvršilne rubežni in prodaje premakljivega blaga, posebno gledé rokodelcem potrebnega orodja in kmetom potrebnega inventarja. — Nadalje pa še predloga grofa Wurmbanda zaradi vpeljave nemščine kot državni jezik in predlog Herbstov zaradi jezikovne naredbe za Česko.

— Dne 4. t. m. nastal je ogenj v onem delu cesarjevega dvora, v katerem biva cesarjevič, pa ogenj samo v dimniku pogasila je požarna bramba v času pol ure.

— Solnograški poslanec Lienbacher obrača se bolj in bolj na stran levičarjev, najprej zapustil je klub Hohenwartov, potem tudi kljub Lichtensteinov, zdaj je začel govoriti zoper Čehe in Galicijane.

Hrvatska. — Pri obravnavah deželnega zbora napadali so poslanci opozicije z vso strastjo poprejšnjo vlado, novega bana, so zanikovali veljavnost državne

pogodbe z Ogersko, pri vsem pa so zavlekavali razpravo nalaš za to, da bi med tem pretekla kazen izključenja Starčevića tako, da bi tudi on sam še zagromel nad vlado. — Med govori Starčevićancev ni bilo v zbornici ne bana ne zastopnikov vlade.

Pri narodni stranki in zmerni opoziciji napravilo je zelo dober vtis, da je v Krajini odpravljen kraljev komisariat in je tudi tam vsa uprava v rokah odgovornega bana.

Ogerska. — Krog postavke o judovskih zakonih vrti se sedaj tukaj vse politično borenje in vse kaže, da bodo škofje umaknili svoje nasprotovanje ter da Tisza zmaga s postavko tudi v gosposki zbornici. Nemški naši liberalci hoteli so tudi pri ti priliki razdvojiti našo in ogersko vlado s tem, da so razglašali vdeležbo aristokratov tostranskih pri glasovanji zoper vlado Tiszino. — Pa Ogri so kmalu spoznali vso sleparijo — in s tem je bila vničena tudi ta najnovejša nakana Chlumezki-eve klike.

Francoska. — Vojska francoska v Tonkinu ni med tem nadaljevala vojskovanja, ker so se vse razmere prav srečno obrnile na boljše, ker hoče novi kralj Anamski po vsem veljavno spoznati pogodbo od 25. avgusta, in je tudi Kitajska Francozom ponudila posredovanje Angleške ali pa Severne Amerike.

Ruska. — Nihilisti proglašajo, da je bil načelnik tajne policije, polkovnik Sudejkin, usmrten vsled smrtne sodbe eksekutivnega odbora. Izdajalec njegov bil je zasačen nihilist z imenom Degajev, ki se je na videz kazal izdajalca nihilistov, zato ga je Sudejkin rabil za agenta zoper nihiliste, dokler ga ni sam izdal maščevalcem. — Te dogodbe opravljajo časniki tudi v zvezo z zadnjo boleznijo carovo, ker trdijo, da so po umoru Sudejkinovem nihilisti v roke dobili vse njih zadevajoče tajnosti in da se je zato morala iznajti bolezen cara, da se je odlog vrnitve njegove v Petrograd čednejši prikril pred svetom. — Temu nasproti pa naznanjajo današnji telegrami, da se car z vso rodovino vrne te dni nazaj v Petrograd.

Španjska. — Francoski časniki pripovedujejo, da se v severnih španjskih provincih zopet skrivaj pripravljajo republikanci. — V zbornici „Cortes“ žugal je minister vnanjih zadev, da pride druga edina, in zato močna stranka (konservativna) na krmilo, ako bodo liberalci še dalje tako upili. To je neki zelo osupnilo liberalce.

Amerika. — Iz Filadelfije se naznanja, da name-rava kongres pooblastiti predsednika združenih držav, da sme prepovedati uvažanje vina, likerja in družih izdelkov iz onih držav, katerih vlade bi prepovedale uvažanje ameriškega nasoljenega mesa. — Tedaj okó za okó!

Žitna cena

v Ljubljani 2. januarja 1884.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 96 kr. — banaške 8 gold. 64 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 50 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 23 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovsa 2 gold. 90 kr. — Krompir 2 gold. 86 kr. 100 kilogramov.